№ 36 — 1878 ՇԱԲԱԹ 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ — № 36

ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԹԱՓԱՐԱԲԱԽԹԵԱՆ ԱՄԵՆ 10 ՄԻԱԶԱԿ ՏԱՐԻՆԵՐԻ ՎՃԱՐՆ Է 1 ԿՈՊԵԿ։ Յայտարարութիւնները ընդունվում են հայիրէն եւ օտար լեզուներով։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ Է ԱՄԵՆ ՇԱԲԱԹ ՕՐ ՄԻ ԹԵՐԹ. ՏԱՐԵԿԱՆ ԳԻՆՆ Է 6 Ռ. Объявленія принимаются на армянскомъ и иностранныхъ языкахъ. Въ редак. газеты „Щитъ Арменіи“.

ԿՍԱՆՄԻԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Ձաքարիա Գրիգորեանցի պրակտիկական ճառարանը ստացել է "Արեւելեան Մամուլ", մայիս եւ յունիս ամիսների առանձին առանձին համարները, որոնք ուղարկուած են բաժանորդներին, օրերումս կ'ստանայ յուլիս ամսուայ №—ը. նոյնպէս նամակաւ հաղորդել են որ օգոստոս ամսուայ №—ն էլ ուղարկելու են չուտով։ Հրաւիրում ենք ցանկացողներին ուղարկել 8 ռուբլի եւ ստորագրուիլ այդ օգտակար ամսագրին։

Զ. Գրիգորեանց

Խմբագրութիւնս խնդրում է, այն բաժանորդներին, որոնք դեռ եւս վճարած չեն իրենց ներկայ ամի բաժանորդագինը բարեհաճին այն հասուցանել նորան։

ԹԻՖԼԻՍ 16-ԻՆ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ

Անցեալ №ը 27-ում Ազիքսանդրապօլից գրած մի թղթակցութեան մէջ հաղորդած է, որ գիներալ Պօպկոն յանձն առել է սահմանագրութիւն բանալու, որով նորոգվեր Անոյ մայր եկեղեցին։ Տարակոյս չկայ, որ այսպիսի ազնիւ գործին սիրով պիտի մասնակցեն բոլոր Ռուսաստնակ Հայերը։ Անին իւր աւերակներով նիրկայացմ է Հայոց պաշտպան է հանդիսացել, ինչպես երբեմն բագրատունեանց ժամանակ Հայերի պաշտպան էր նա իւր ամուր պատերով և չէն լինելով։

Այսպէս ենք խօսում, որովհետև երբ Տաճկահայերի խնդիրը գործեցաւ և պահանջը ներկայ եղաւ դաշնակիցներին, վերոյ մեծ մասամբ ստեղծից նորա անցեալով, որը Հայաստանի աւերակները։ Այս աւերակներն են այսօր վկայ, որ Հայերը աշխատասէր և շինող ազգ են, այս աւերակներն են այսօր վկայ, որ նորա ընդունակ են քաղաքակրթութեան։ Այս աւերակներն են, որ ցոյց են տալիս, թէ Հայը գեանափորում ապրող ժողովուրդ չէ եղել և չէ, երբ աշխատանքի ապահովութիւն և աղատութիւն կունենայ, այլ շինող է և կանգնող մեծամեծ փառաւոր, ճարտարարուեստ շինուածոց, մշակող է և երկիր պաղպեղրող։ Ծառն արմատով է ծառ, ազգն էլ իւր անցեալով է ազգ և հաստատուն հիմն ունի իւր ներկայի և ապագայի համար։ Սորա միաքը պարզ է ամենի համար, բայց եթէ լինի մէկը որ չհամակրայ սորա միաքը, ահա այս է՝ որովհետև Տաճկաստանի Հայերի գործը յաջողութիւն չունեցաւ կնդրէսում, որովհետև կօնգրէսը իրրև թէ մերժեց Հայերի համառօտ պահանջներն անգամ. ուրեմն ասել գուզէ, թէ Հայերը քնթով մնացին և նրանց քթի վերայ մի նոր քիթ էլ դուրս եկաւ։ Այժմ հասկացուեցաւ բանի էութիւնը։ Այսուեղ զարմանալու բան չկայ, իմ կարծիքով Ռուսաստանի Հայերի վերայ է, որովհետև Տաճկաստանի Հայերն առանց էն էլ իրանց նեղութիւնը, դարման ու վիշը իրանց բաւական է։ Ես գիտեմ գուք նեղանալու չէք այդ մասին, որովհետև Ձեզ ձեզ նմանները չէ կարող վերաբերել — գուք առանց էն էլ հասարական ասպարիզում չաս թէ քիչ ազատուած էք, Ձեր լուսաւոր ձգտումով հասարական ազգային դանձանակը Ձեր պարտքը կատարում։ Թող, եթէ նեղանալու բան կայ, նեղանան ուսմ որ կվերաբերի այդ մասնաւոր գործը։ Կարելի է հարցնէք ձեզ է այդ երկիծաբանութիւնը, մասնաւոր գործը, որ ես ասում եմ։ Ահա այս է հնարած բանը։ Մէկը վրացերէն հարցնում է մի Հայի «կարագան, էդ ինչ է, ինչ ուն է քիթդ այգպան մեծացել։ Հայն էլ իրր պատասխանում է, ինչ անեմ կօնգրէսում աւելացրին այս քիթը։ Սորա միաքը պարզ է ամենի համար, բայց եթէ լինի մէկը որ չհամակրայ սորա միաքը, ահա այս է՝ որովհետև Տաճկաստանի Հայերի գործը յաջողութիւն չունեցաւ կնդրէսում, որովհետև կօնգրէսը իրրև թէ մերժեց Հայերի համառօտ պահանջներն անգամ. ուրեմն ասել գուզէ, թէ Հայերը քնթով մնացին և նրանց քթի վերայ մի նոր քիթ էլ դուրս եկաւ։ Այժմ հասկացուեցաւ բանի էութիւնը։ Այսուեղ զարմանալու բան չկայ, իմ կարծիքով Ռուսաստանի Հայերի վերայ է, որովհետև Տաճկաստանի Հայերն առանց էն էլ իրանց նեղութիւնը, դարման ու վիշը իրանց բաւական է։ Ես գիտեմ գուք նեղանալու չէք այդ մասին, որովհետև Ձեզ ձեզ նմանները չէ կարող վերաբերել — գուք առանց էն էլ հասարական ասպարիզում չաս թէ քիչ ազատուած էք, Ձեր լուսաւոր ձգտումով հասարական ազգային դանձանակը Ձեր պարտքը կատարում։ Թող, եթէ նեղանալու բան կայ, նեղանան ուսմ որ կվերաբերի այդ մասնաւոր գործը։ Կարելի է հարցնէք ձեզ է այդ երկիծաբանութիւնը, մասնաւոր գործը, որ ես ասում եմ։ Ահա այս է հնարած բանը։ Մէկը վրացերէն հարցնում է մի Հայի «կարագան, էդ ինչ է, ինչ ուն է քիթդ այգպան մեծացել։ Հայն էլ իրր պատասխանում է, ինչ անեմ կօնգրէսում աւելացրին այս քիթը։

ՖԵԼԻԵՏՕՆ

Պ. Խմբագիր, կարելի է գուք ես լսած լինիք այն երգիծաբանութիւնը, այն մասնաւոր գործը որ այժմ մեզ Հայերիս մասին չարաղրել են մարդիկ և Տփխուսում Հայերն անգամ միմեանց պատահելիս բոլորովին սառնասրտութեամբ և անտարբեր ձիծաղելով միմեանց ասում են և թատաղայ անում և բոլորովին կասկած չունիմ որ գուք ես դիտենաք, որովհետև ամբողջ քաղաքում տարածուած է. իսկ եթէ չէք լսել գուք և միւս տեղի Ռուսաստանի Հայերը չեն լսել, թող այժմ լսեն։ Խօսքն Ռուսաստանի Հայերի վերայ է, որովհետև Տաճկաստանի Հայերն առանց էն էլ իրանց նեղութիւնը, դարման ու վիշը իրանց բաւական է։ Ես գիտեմ գուք նեղանալու չէք այդ մասին, որովհետև Ձեզ ձեզ նմանները չէ կարող վերաբերել — գուք առանց էն էլ հասարական ասպարիզում չաս թէ քիչ ազատուած էք, Ձեր լուսաւոր ձգտումով հասարական ազգային դանձանակը Ձեր պարտքը կատարում։ Թող, եթէ նեղանալու բան կայ, նեղանան ուսմ որ կվերաբերի այդ մասնաւոր գործը։ Կարելի է հարցնէք ձեզ է այդ երկիծաբանութիւնը, մասնաւոր գործը, որ ես ասում եմ։ Ահա այս է հնարած բանը։ Մէկը վրացերէն հարցնում է մի Հայի «կարագան, էդ ինչ է, ինչ ուն է քիթդ այգպան մեծացել։ Հայն էլ իրր պատասխանում է, ինչ անեմ կօնգրէսում աւելացրին այս քիթը։

Ես Հայ մարդ, ես վաճառական Հայ մարդ, դու չգիտես, թէ ինչ ես։ Ես այսուեղ այն պատճառով եմ վաճառականին դիմում, որովհետև գիւղացին, խեղճը, ոչ գիր կարդալ գիտէ ոչ նորա սեռն ու ազիտակը, նա ոչընչումը չէ խառը։ Հայ մարդ, Ռուսաստանցի Հայ, դու չգիտես ազարչին բանը. կեղծաւորութիւն մի անի. դու ամեն բանը լաւ գիտես։ Դու մի քայլ չես անի, մինչև մի որևիցէ գործում ոգուտ չունենաս. մինչև ինտերեսի բան չլինի։ Դու չես իմանում, որ ամեն ազգութիւն էլ, ամեն քաղաքականութիւն էլ իր չափն է փընտռում, իր ինտերեսի հաշիւց է ընկած, ինչպէս էլ դու քո օգուտների հաշիւն ես գըտնում, միայն քո ինտերեսի վրայ ես մտածում գլուխ ու ցերեկ։ Ուրեմն ինչ ես պահանջում դու այդ ազգութիւններից. դու սպասում էիր որ նորա քեզ լաւութիւն էին արել, քեզ սղոմութիւն էին տուել. լաւ էր որ Հայ լիազորների փարաջէլէն էլ չհանեցին ու խեղճ եպիսկոպոսներին ակռը ճակիս չցցեցին. լաւ էր, որ մեր կարապետը միայն մի քթով դուրս եկաւ կօնգրեսից։ Կօնգրեսը վճռել է, որ Տաճիկն պարտական է Հայերի վիճակը բարելաւելիս, նորա արտօնութիւններ տայ։ Իմացաք, այ խալխ, էս խելօք վճիռը, էսպիսի ծաղրածութիւնը։ Ես եմ Տաճիկը և Հայերին ոչինչ չեմ տալիս. ով է վերկնում Հայի համար ղէնք վերցնում, մարդիկ գոհ բերում և Տաճկին ստիպում, որ կատարի կօնգրէսի վճիռը. մի գաւուլ Բիկոնսֆիլդը Հնդկաստանի զօրքերը չբերի Հայերին օգնելու։ Ես, եթէ Տաճիկը ուզեցել էր, եթէ իրան ձեռք էր տուել այդ բանը, էս վաղուց էլ կատր, առանց կօնգրէսի. ինչու էք Տաճկի վերայ գոռում, ինչու գուք, հզոր տէրութիւններից մէկն ու մէկը, ձեր հովանաւորութեամբ չէք անում այն լաւութիւնը, ինչ որ ուզում էք. որ լինի Հայերի համար և էդպէսով յաւիտեան Հայի սիրտը չհանում և նորան Ձեզ պարտաւոր կացուցանում միշտ ու բարեկամ չմնում. Հենց էսպէս գործերն են եղել մեզ համար դաւեր, որ Հայը էս բոպէիս ոչ մի տէրութեան էլ չէ հաւատում. Հայը կարծում է, որ ամեն մարդ էլ իր օգտի համար է մտածում. ամենն էլ ուզում է Հային կուլ տայ, չունքի լաւ թիքայ է. Թէ չէ, ով կօնգրեսի վճռագրներ, կամ պէտք է որ գուք բոլորեքեանքդ էլ ձեր չափը փնտռելիս լինիք, կամ թէչէ ոչ մէկդ էլ մի հաւի խելք չպէտք է ունենաք։ Ամա ինչ եմ ասում. ով խելք չունէ, Բիկոնսֆիլդը խելք չունէ, կամ թէ չէ Բիսմարկը հաւի տոլ խելք չունէ. աքա, մտածելու բան է... Ուրեմն գանք էնտեղ կանգնենք, որ բոլորքեանք էլ իրանց օգուտը և ինտերեսն են փնտռում։ Ես էն անիրաւներն աւելի խելք ունին քան թէ հարիւրաւոր էր։ Ուրեմն մէկ էլ եմ կրկնում որ մենք էլ մեր օգուտը փնտռենք և մեր ինտերեսների հաշից ընկնենք։

Հիմի հասյ Ռուսաստանի Հայերին։ Գիտես Ռուսաստանցի Հայ, աչխարհումս մի բան էլ կայ, որ կարելի է ես ու դու մոռացել ենք, այդ բանն պատմութիւն են ասում. այդ պատմութիւն ասած բանը մեր ուրիսին մատ ու ցիկը կը քսէ, որ էլ յաւիտեան չի վեր գայ. եթէ պատահմամբ գրախտն էլ մար ժամանակն է, երբ բազմաթիւ տաճիկ կալուածատէրներ կհետանան կամայ ստիպաստան Հայաստանի այդ նորանուաճ նահանգներից և աննշան գներով կծախեն իրանց հողերն ու այլ կալքերը։

Կ'յուսանք, որ մեր հզօր իշխանութիւնը աւերակների պահպանութեան հոգսը չի թողնիլ ուրիշներին, ի նախատինս ինքեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԲԱՑ—ՇՕՐԱԳԵԱՒ

Այս գիւղը՝ սորանից հազար տարի յառաջ, Հայաստանի բազմամարդ ու գեղեցիկ քաղաքներից միևն էր երազաւորս կամ շերեակաւան անուամբ. իսկ այսօր՝ հազարաւոր ձոխ ու հարուստ քաղաքացիների փոխանակ՝ ունի միայն ինսունս տուն Հայ գիւղացիք, որոնք միայն երկրագործութեամբ են պարապում։ Գիւղն գիրքը խիստ գեղեցիկ է և զուարճալի, որովհետև գանվում է շիրակ գաւառի լայնատարած և արգաւանդ դաշտավայրի կեդրոնում։ Ղարախանայ փոքրիկ գետակը գիւղն արևելեան կողքից անցնելով՝ ոռոգում է նորա արտերը, թափուելով Ախուրեան գետը, որ գտնվում է էկս վերստ հեռի։ Ընդհանրապէս շիրակն՝ ողի բարեխառնութեան, ջրի առատութեան ու քաղցրութեան, մանաւանդ հայի—ցորենի առատութեան աւելիս յայտնի լինելով հին և նոր պատմութեանը, աւելորդ համարեցի նկարագրել։

Գիւղացոց տներն, ինչպէս ամեն տեղ

Ա. Ա. Ա.

Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն

(Թարգմ.-ից „ՎԱՂԵՎՈՒՅԹԻ ՇԱՐԱԿԱՆ“)

Ա. Վասիլեւսկի

Հետ էին նրանք, որոնք ամբողջ գիշեր չէին քնել, որոնք ամբողջ գիշեր ուրախանում էին, ամբողջ գիշեր ուրախանում էին նաեւ նրանք, որոնք ամբողջ գիշեր չէին քնել, որոնք

ՎԱՂՈՒՑ ՕՐԱԹԵՐԹ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

1878 ՓԵՏՐՎԱՐԻ 16 ՇԱԲԱԹ № 36

ՎԱՂՈՒՑ ՕՐԱԹԵՐԹ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

1878 ՓԵՏՐՎԱՐԻ 16 ՇԱԲԱԹ № 36

ՎԱՂՈՒՑ ՕՐԱԹԵՐԹ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

1878 ՓԵՏՐՎԱՐԻ 16 ՇԱԲԱԹ № 36

ՎԱՂՈՒՑ ՕՐԱԹԵՐԹ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

1878 ՓԵՏՐՎԱՐԻ 16 ՇԱԲԱԹ № 36

ՎԱՂՈՒՑ ՕՐԱԹԵՐԹ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

1878 ՓԵՏՐՎԱՐԻ 16 ՇԱԲԱԹ № 36

ՎԱՂՈՒՑ ՕՐԱԹԵՐԹ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ

1878 ՓԵՏՐՎԱՐԻ 16 ՇԱԲԱԹ № 36

Ղարադաղի հետ միանալու երկիրների բնակիչները չեն կամենում հնազանդիլ դեսպանաժողովի որոշումներին, Ռոդոպեան լեռներում ապստամբները գեռ ևս շատ զօրեղ են և նոցա համար բաց է Ձնանապարհը դեպի Բուլղարիա, եթէ Ռուսաց զօրքերը Թողնեն արևելեան Ռումելիան: Այսպիսի հանգամանքներում եթէ Ռուսաստանը Թողնէ Բուլղարիաում մի փոքրիկ բանակ համաձայն Բերլինի դեսպանաժողովի որոշմանց և միւս զօրքերը յետ քաշէ, տալով Բալքաններին անցքերը Տաճկահպներին, բոլոր Բալքանեան Թերակղզին էլի, ընդ Նմին Սերբիան ու Ղարադաղն էլ, մատնած չի՛ լինիլ արդիօք Տաճկական կառավարութեան կամքին: Բայց այս կամքն իՆչ կլինի արդիօք. կ'ջանայ Տաճկաստանը յիրաւի իւր վերայ դրած պարտականութիւնքն կատարելու, առանց Ձնշման, Թէ կաշխատի օգուտ քաղել հանգամանքներից և դեսպանաժողովի որոշումները նորանոր փոփոխութեանց ենԹարկել տալ, նորա որոշումներն անիրագործելի ցոյց տալով: Եթէ Տաճկաստանը վերջին դիրքը բռնէ— արդիօք նա հետևանք չե ունենալ Հարցի նոր ինձուումն և պատերազմի հրդեհը նորից չե արծարծիլ, բոլորովին նոր հանգամանքների մէջ և նոր պայմանների ներքոյ: Ո՞վ կարող է այս ամենը գուշակել:

Ըստի և որքան դժուար է այս գուշակութիւնն անել, այնքան էլ դժուար է Ռուսաստանին առանց Հարցի բոլոր մասերի միասին իրագործման ցոյսի, բաւականանալ նորա մասերի վճռմամբ և կատարել լոկ իրան վերաբերեալ պարտականութիւնքը, բարձի Թողն անելով միւս Հարցերի որոշումն իրանց բաղդին:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Ամսոյս 10-ին Մոզնու սուրբ Գայիանեան Հայ օրիորդաց ուսումնարանը տանէց իւր տանտերոջ տարեմուտն, ի ներկայութեան տեղւոյս առաջնորդ բարձր Սրբազան Գաբրիէլ արքեպիսկոպոսին, բազմաթիւ եկեղեցական դասի և խուռն բազմութեան ժողովրդեան, որ լցրել էր ոչ միայն դպրոցի ընդարձակ նորաշէն դահլիճն, սրան կից սենեակներն ու պատշգամբն, այլ և՝ եկեղեցու բակի նշանաւոր մասը: Սուրբ պատարագից յետ, Սրբազան առաջնորդը ուղեկցութեամբ եկեղեցական դասի և հրաւիրեալների գնաց դպրոցն, ուր եղաւ հաչուետուութիւն:

Դպրոցի գլխաւոր կառավարիչ արժ. հայր Ցարութիւն աւագ քահանայ Սուզանճեացը կարդաց ճառ, որով ցոյց տուեց ընդհանրապէս դպրոցի վիճակն ամեն կողմից: Ապա տեսուչը դպրոցի մեծ. պ. Ա. Յովհաննիսեանցը կարդաց դպրոցի հաչիւը ըստ ուսումնական մասին, որից երևեցաւ, որ այս տարի բացվել են երկու նոր դասատունք, մի պատրաստական զուգընթաց և հինգերորդ դասատուն: Սրանից յետ դպրոցի դանձապահ մեծ. Մ. Սուլհանց կարդաց դրպրոցի եկամտից հաչիւը, ի վերջոյ Նորին բարձր Սրբազնութիւնը պատկց հանդէսը իւր տանտաբանութեամբ, որոյ մէջ ցոյց տուեց, Թէ որքան արդիւնաւոր է դպրոցը, տարածելով հայ լեզուն իգական սեռի մէջ և սրան ազգային հոգւով կրթելով և յորդորից ժողովրդեան ապահովել դպրոցի գոյութիւնը նուիրատուութեամբ: Ապա օրհնեց ուսուցիչներուն և խնամակալներուն, որոնք ձրի աշխատում են դպրոցի պահպանութեան և յառաջադիմութեան համար, եղբարց Թօխինեանցներուն, որ բարի օրինակ տուին այլոց իրանց նուիրատուութեամբ յօգուտ դպրոցին, ձառերի և հաչիւները կարդալու միջոցներին ազակերտուհիք երգում էին ազգային երգեր: Երգեցողութիւնը չատ նիրդաչնակ էր, երգերը յարմար և ընտիր: Ապա սկսաւ վիճակահանը: Այնքան չատ էր մասնակցողաց Թիւն, որ վերջը պակասեցան վաճառելի տոմսակները: Ընդհանրապէս ժողովրդեան կողմից համակրութիւնը չատ մեծ էր. երանի Թէ այդ համակրութիւնը ունենայ իւր հետևանքները դպրոցի ապահովութեան համար:

Գնդապետ մեծ պ. Զ. Շահազիզեանցը ներկայ լինելով Գայիանեան դպրոցի հաչուետուութեան հանդէսին, միւս օրն իսկ նոյն դպրոցին նուէր ուղարկել էր 10 ռ. և տասը հատ հայերէն զանազան գրքեր:

—

Հանդէսի օրը մի մեծ. պարոն նուիրեց յօգուտ դպրոցին 25 ռ.:

—

Լրագիրները հաղորդում են, որ Ղարադաղի իշխանը, տեսնելով որ Օսմանեան տէրութիւնը անկարող է, իւր ազդեցութեամբ իրագործելու Բերլինի գաչնագրութեան որոշումներ յօգուտ Ղարադաղի, վճռել է զինու զօրութեամբ նուաճել այն երկիրները, որոնք դեսպանաժողովի որոշմամբ պիտի միանան Ղարադաղի հետ:

—

Ամսոյս 13 երկաթուղիով Թիֆլիզ ժամանեց պատերազմի ասպարէզից Թիֆլիզեան գնդի առաջին քառատիճն: Քաղաքագլխի պաչտօնակատարն և քաղաքային և արհեստաւորաց վարչութեան անդամներն, ինչպէս և մեծ բազմութիւն ժողովրդեան մեծ համակրութեամբ և երաժտագիտութեան զգացումներով ընդունեցին նրանց երկաթուղու կայարանում, որ զարդարած էր դրօշակներո վև ծաղիկներով: Ճանապարհները մածկած էին ծաղիկներով: Բոլոր զինուորների գլխարկները, հրաձանների սուիններն եղբօշակները զարդարեցան ծաղիկներով:

—

Այսօր 16 ին ամսոյս Աղեքսանդրեան այգում տրւում է զօրքերին քաղաքի կողմից ճաչ:

26-երորդ վիճակահանութիւն երկրորդ փոխառութեան, որ տեղի ունեցաւ 1-ին յունվարի:

Տանող տոմսակներն:

500 ռուբլի:

№ Սերիի	№ Տոմս.	№ Սերիի	№ Տոմս.	№ Սերիի	№ Տոմս.
14,222	11	1,048	42	7,495	35
11,375	35	17,720	44	19,332	39
10,367	15	6,232	5	8,784	39
19,890	32	2,940	6	13,958	27
8,334	18	11,418	47	9,700	45
7,119	47	12,420	16	15,261	37
4,084	42	15,133	38	6,205	39
16,031	1	14,524	34	12,624	38
14,412	7	18,430	50	7,506	7
9,377	17	10,415	47	11,588	22
11,412	8	9,096	13	11,065	10
557	45	8,369	31	10,472	6
3,480	33	5,142	23	5,487	1
11,802	29	15,897	39	3,570	36
9,483	46	12,401	6	17,699	13
16,428	1	17,305	10	10,910	30
16,888	7	8,122	24	19,751	49
4,039	2	2,883	40		
18,635	10	6,391	13		

Ոչընչացած տոմսակներ՝

19,807	14,695	8,312	14,262

15,267	48	11,718	8
7,169	10	1,880	35
1,954	2	15,565	50
4,998	31	18,930	6
18,779	15	4,159	49
9,304	14	14,216	14
13,838	21	8,242	15
1,213	9	9,152	44
12,227	9	8,562	22
10,901	13	14,165	41
7,518	18	3,647	33
11,825	33	6,849	26
6,036	50	2,950	39
10,279	23	3,678	33
8,341	5	13,279	37
11,745	18	5,462	24
16,241	50	4,364	3
10,891	33	9,906	42
15,647	43	11,396	27
4,537	20	3,227	17
14,378	26	12,189	2
210	21	19,699	37
19,835	29	14,562	5
16,582	25	8,138	34
2,368	38	10,585	34
15,243	20	11,781	23
540	34	12,160	11
13,478	13	475	39
602	10	138	7
5,261	31	9,795	18
11,829	4	10 506	32
6,990	19	11,465	47
13,167	49	1,778	47
5,984	11	14,915	6
8,859	7	15,646	30
18,691	11	8,852	19
17,996	35	9,478	40
15,271	17	7,459	12
14,305	19	1,932	38
17,047	30	18,530	19
15,147	34	11,089	14
13,361	38	9,040	39
15,196	37	8,871	21
17,304	42	10,598	40
15,889	45	2,894	36
2,253	39	15,867	8
5,366	9	14,771	34
10,534	20	15,320	34
16,874	15	12,537	1
10,148	9	2,753	12
11,167	30	19,822	44
5,914	49	10,999	3
6,957	47	11,094	25
6,417	26	4,936	23
10,712	5	1,109	50
18,438	24	546	36
11,972	35	19,002	32
9,945	2	6,755	2
1,397	18	17,341	39
3,273	47	19,484	2
4,155	13	8,345	1
6,937	30	1,661	37
1,142	16	6,491	27
1,159	34	6,818	22
15,660	14	7,271	32
11,568	50	5,956	37
11,184	31	9,570	31
1,363	27	19,765	13
8,927	29	1,959	21

7,495	35	11,718	8
19,332	39	9,122	2
8,784	39	5,271	11
13,958	27	18,970	16
9,700	45	11,770	33
15,261	37	6,589	8
6,205	39	7,775	25
12,624	38	1,236	36
7,506	7	140	11
11,588	22	12,360	31
11,065	10	6,339	23
10,472	6	12,074	1
5,487	1	3,924	37
3,570	36	2,572	28
17,699	13	12.104	41
10,910	30	4,771	24
19,751	49	6	48
		18,499	42
		19,596	17
		9,225	1
		3,252	22
		7,689	8
		4,373	7
		7,553	40
		4,792	28
		1,423	34
		5,678	9
		10,868	6
		379	38
		9,651	11
		17,390	47
		15,371	10
		16,082	14
		3,346	3
		957	48
		8,142	49
		28	44
		2,212	11
		9,052	24
		6,686	4
		8,612	30
		8,785	40
		7,590	44
		7,160	6
		10,785	44
		8,497	38
		9,199	47
		11,265	12
		15,570	20
		14,411	14
		2,918	18
		15,176	6
		5,547	14
		108	27
		2,772	34
		6,119	1
		715	1
		11,856	15
		9,489	48
		11,262	42
		10,846	28
		6,472	33
		15,180	16
		5,527	8
		15,665	49
		5,367	47
		12,264	30
		19,853	1
		6,560	40

15,513	425	12,296	6,426
1,887	11,260	674	18,842
11,721	590	2,294	14,981
16,987	7,621	14,285	17,925
338	8,701	9,336	192
19,717	9,458	9,699	11.593
17,882	16,637	7,727	5,761
16,222	13,604	9,650	14,310
14,145	7,339	1,165	892
9,401	9,551	18,194	19,353
8,558	14,744	597	18,740
4,089	828	17,667	7,772
1,118	5,704	10,263	
12,208	806	13,542	

Խմբագիր Պ. ՍԻՄԷՕՆԵԱՆՑ

Հրատարակիչ Հ. ԷՆՓԻԱՁԵԱՆՑ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ.

Կովկասեան գրավաճառանոց Զ. Գրիգորեանցի հրատարակութիւնները՝

1.	Տէր Յակովբեանց աղօթատետր	— 7 կ.
2.	— ընթերցարան	— 25 կ.
3.	— դասագիրք Ռուսաց լեզուի	— 60 կ.
4.	Սիմէօնեանց պ. Պ. սրբազան պատմութիւն հին կտակ.	— 60 կ.
5.	— — — — նոր կտակ.	— 60 կ.
6.	Սիմէօնեանց Մ. Եւտուշևսկի Թուաբ. խնդիրներ մասն ա.	— 50 կ.
7.	— — — — մասն բ.	— 50 կ.
8.	— — ձեռնարկ Թուաբանութեան	— 65 կ.
9.	Ղուկասեանց ընթերցարան	— 40 կ.
10.	Աղայանց. ուսումն մայրենի լեզուի	— 15 կ.
11.	— ծնողաց համար	— 20 կ.
12.	Նազարեանց. Պօլուխմպրիալ	— 20 կ.
13.	Պլասանեանց քերականութիւն մասն ա.	1 ռ. —
14.	Աբիմեանց Նալչայ և Դամայեանտի	— 20 կ.
15.	Տողացանգեր չորս երես	— 5 կ.
16.	Տէր Գևոնդեանց մայրենի լեզու մասն ա. 5-դ տպագրութ.	— 35 կ.
17.	— — մասն բ. 3-դ տպագրութ.	— 40 կ.
18.	Տառեր Հայերէն	— 5 կ.

"ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԹԵՐԹ"

ԱՄՍԱԳԻՐ

Հրատարակվում է ամիսը մէկ անգամ առանձին գրքոյկներով, իւրաքանչիւրը 4—6 թերթ:

Տարեկան գինն է 6 ռ. ամենայն տեղ:

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція Армянскаго Журнала "ПЕДАГОГИЧЕСКІЙ ЛИСТОКЪ,,. Сололаки, Содовая удица д. № 42

Գաղաքիս մէջ ստորագրվել կարելի է՝ պ. Զ. Գրիգորեանցի և "Կենդրոնական,, գրավաճառանոցներում, նոյնպէս պ. պ. Աբովեանց եղբարց խանութում Մէքայէլեան կամուրջի վերայ:

"ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻ,, յուլիս և օգոստոս ամիսների գրքոյկները (№ 1 և № 2) լոյս տեսան. հրատարակութեան նպատակը, ուղղութիւնն և պրօգրամմը կարող են ցանկացողները գտնել այդ գրքոյկների մէջ:

Խմբագիր Յակովբ Տէր—Յովհաննիսեանց

Մանաւոր ազգայց պօրդիմնաղեան այսու յայտնում է, որ ընդունելութիւնը նորիկ մանուկների սկսուել է օգոստոսի 22-ից իսկ ուսումն սեպտեմբերի 2-ին: Պրօգիմնազիան գտնվում է սեպտեմբերի 1-ից բացուել է 4 հասարակ դասատուն: Պրօգիմնազիան գտնվում է Նազարի վողոցում Շիլպոի տանը:

Հիմնադիր Մ. Մանդինեանց.

Մամուլի տակից դուրս եկան Ս. Մանդինեանի հետևեալ աշխատութիւնները.

1) Նահապետական և Հայրենի աշխարհ, երրորդ տարուայ Ուսմունք և Ընթերցմունք: Գինն է 65 կ.:

2) Համառօտ մանկավարժութիւն: Գինն է 1 ռ. 50 կ.:

Ներսէհեան Հայոց Ազգային—Հոգևոր դպրոցի Հոգաբարձութիւնը հրաւիրում է ցանկացողներին յանձն առնուլ տալ դպրոցի որդեգիրներին կօշկիներ: Այս մասին նշանակուած է ամսոյս (առանց կրկնաձղի) հոգաբարձական խորհրդարանում սեպտեմբեր ամսոյս 27 ին, երեկոյեան 8 ժամին: Պայմանների մասին կարելի է տեղեկանալ դպրոցի դիւանատան մէջ ամեն օր բացի կիրակիից և տօներից, ցերեկուան 10-ից ց-12 ժամն:

Ն. Մելիքեանի մանուածոր ուսումնարանը:

(Թիֆլիս Սիմիօնովսկի վողոց տուն Պ. Ռ. Մանդինովի № 17.)

Պատրաստում է աէրութենական ուսումնարաններ մտնելու: Պայմանների մասին կարելի է տեղեկանալ ամեն օր մասնաւոր ուսումնարանում:

Այս տեսակ «Թուաբանական» խնդիրների ժողովածու, գրաւոր վարժութիւն տարրական ուսումնարանների համար. I մասն. աշխատասիրութիւն, Ջախարովի և Պաուլսոնի եղանակով, Բագրատայ Միրիմանեանց:

Կ'ծախվի Զ. Գրիգորեանցի գրախանութում:

Այն անձանց, որոնց մօտ գանվում են մեր ՆԱԽԱՊԱՏԱՐՄՈՒՆԳԻ ստորագրութեան Թերթերը՝ խնդրում ենք, որ վերադարձնեն մեզ սիմֆերոպոլ, հետևեալ հասցէով.

Симферополь.— Ованесу Назаріанцъ.

Ց. Նազարեանց:

Աբդէն մանուկ տակ տպվում է ԳՈՇ ՄԽԻԹԱՐԻ, ՈՂՈՄՊԻԱՆՈՒ ԵՒ ԵԶՈՊՈՍԻ ընտիր առարկաները, որոնց վերջում կլինի մի բառարան կենդանիների և բոյսերի անունները բացայայտ կացուցանելու համար և մի յաւելուած եկեղեցական հմտութեան պատմութեան:

Բաժանորդագինը 1 ռուբլի

Բաժանորդ գրվողները կարող են յայտնել իրանց հասցէն ուղարկելով իրանց բաժանորդագինը Բագու.

Խոբէն քահ. Միրզաբէկեանցին:

Հաւաքում եմ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԵԼՈՒԿՆԵՐ, որոց նշանակութիւնը և արժանաւորութիւնը մեր ազգի համար մանրամասն կբացատրեմ իւր ժամանակին, առ այժմ 300-ի չափ հաւաքած ունենալով՝ գիտեմ եմ գէպի և մեր բանասէրները խոնարհաբար խնդրելով աւելի մօտ ծանօթանան ժողովրդի հետ, նորանցից հաւաքին և ուղարկեն ինձ՝ մանաւանդ բուն ազգային ՀԱՆԵԼՈՒԿՆԵՐ, որոց հետ պէտք է լինի հանելուկների մեծաւոր բառերի և մեջի բացատրութիւնը: Աշխատութիւնը հնձողների անուն և ազգանունները կը տպագրուին գրքում և կուղարկուին նոցա համար մի մի օրինակ ձրի:

Գրիգոր քահ. Մանդակունի

Իմ հասցէն՝ Тифлисъ. Авлабаръ. Священику Теръ—Григору Мандакуни.

ДОЗВОЛЕНО ЦЕНЗУРОЮ ТИФЛИСЪ 16-го СЕНТЯБРЯ 1878 г. — Типографія А. Энфіаджіанца и К° — Տան Բժշկապետ Մ. Թօխինանց